

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN
KLASYFIKACYJNYCH Z GEOGRAFII W KLASIE 5 WYNIKAJĄ Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ I REALIZOWANEGO PROGRAMU
NAUCZANIA

Program nauczania. Geografia. Klasy 5–8, Arkadiusz Głowacz, Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Mapa					
1. Geograficzny punkt widzenia	<ul style="list-style-type: none"> powiedzieć, czym jest geografia; powiedzieć, co to jest środowisko przyrodnicze i geograficzne; wymienić sfery ziemskie. 	<ul style="list-style-type: none"> powiedzieć czy jest geografia; definiować elementy środowiska przyrodniczego; podawać przykłady, podać źródła wiedzy geograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie geografia definiować pojęcia: geografia, środowisko przyrodnicze i geograficzne; wymienić elementy środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie geografia; wybrać z podanych i przyporządkować elementy środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie geografia; podać powiązania między elementami środowiska przyrodniczego i geograficznego.
2. Orientacja na mapie i globusie	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie półkule północną i południową, wschodnią i zachodnią; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe. 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcia: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe. 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować długość i szerokość geograficzną; opisać cechy południków i równoleżników; odczytać położenie punktów na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać położenie obszaru; opracować trasę podróży, uwzględniając współrzędne geograficzne.
3. Jak czytać mapę	<ul style="list-style-type: none"> powiedzieć, co to jest legenda mapy; wymienić elementy legendy na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać elementy mapy; wskazać i nazwać umieszczone na mapie znaki z legendy; wymienić elementy krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować legendę mapy do odczytywania informacji; wyjaśnić, do czego służy skala mapy; rozpoznać na mapie składniki krajobrazu Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając ze skali mapy, obliczyć odległości między wybranymi obiektami; korzystając ze znaków umownych, odczytać informację z mapy fizycznej Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować dany obszar, wykorzystując użyte w legendzie znaki umowne; wykonać pomiary na mapie i przeliczyć je, wykorzystując skalę; korzystając ze znaków umownych, odczytać informację z map tematycznych Polski.
4. Moja okolica na mapie	<ul style="list-style-type: none"> powiedzieć, czym jest wysokość względna i bezwzględna; 	<ul style="list-style-type: none"> obliczyć wysokość względną z podanych informacji; odczytać wartości poziomic; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na podstawie rysunku poziomicowego mapy okolic szkoły konkretne formy terenu; 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego i obliczyć 	<ul style="list-style-type: none"> omówić ukształtowanie powierzchni na podstawie rysunku poziomicowego;

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie poziomicę; nazwać główne kierunki geograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie główne kierunki geograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego; zorientować mapę okolic szkoły; wskazać w terenie główne kierunki geograficzne na podstawie mapy. 	<p>wysokość względną w zniesienia;</p> <ul style="list-style-type: none"> określić, na podstawie rysunku poziomicowego stromiznę stoku. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać elementy przedstawione na mapie z elementami zaobserwowanymi w terenie.
5. Odkrywanie mapy świata	<ul style="list-style-type: none"> wymienić kontynenty i oceany świata; wymienić, jakie mogą być na Ziemi formy ukształtowania powierzchni; wymienić nazwiska wielkich odkrywców. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie kontynenty i oceany świata; swoimi słowami określić, czym są formy ukształtowania powierzchni. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić położenie kontynentów i oceanów na mapie i względem siebie; wskazać na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni na poszczególnych kontynentach; określić trasy pierwszych wypraw geograficznych. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i nazwać wielkie krainy geograficzne dla poszczególnych kontynentów; wskazać granice między kontynentami; porównać ukształtowanie kontynentów między sobą.
6. Podsumowanie działu					
Dział 2. Krajobrazy Polski					
7. Krajobrazy Polski	<ul style="list-style-type: none"> nazwać pasy rzeźby w Polsce; określić elementy środowiska wchodzące w skład krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać pasy rzeźby w Polsce i wskazać je na mapie; określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne cechy krajobrazów Polski; określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby; nazwać przykładowe krainy wchodzące w skład danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne cechy krajobrazów Polski; wykazać ich zróżnicowanie; nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy wchodzące w skład danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rzeźbę poszczególnych pasów rzeźby w Polsce, wskazać różnice i podobieństwa, porównać je pod względem zróżnicowanie krajobrazu
8. Od krajobrazu pierwotnego do kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienić typy krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać i omówić typy krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazach powstałe w wyniku działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na przykładach wpływ gospodarki człowieka na zmiany w krajobrazie. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić wpływ poszczególnych działań gospodarki na środowisko; wskazać możliwe zmiany mające na celu poprawę warunków środowiska.
9. Tatry	<ul style="list-style-type: none"> wskazać krainy geograficzne na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić położenie na mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobrazy krain w opisach; 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobrazy krain w opisach oraz na filmach 	<ul style="list-style-type: none"> porównać cechy krajobrazu i elementy krajobrazu krain
10. Wyżyna					

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Krakowsko-Częstochowska 11. Nizina Mazowiecka 12. Pojezierze Mazurskie 13. Wybrzeże Słowińskie	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać główne elementy środowiska geograficznego występujące w regionie; • nazwać grupy etniczne występujące w danym regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakterystyczne środowiska geograficznego występujące w krajobrazie regionu; • wymienić najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podstawowe zależności między składnikami krajobrazów w regionach; • opisać zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców krainy geograficznej; • wymienić najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu oraz wskazać je na mapie. 	i ilustracjach; <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podstawowe zależności między składnikami krajobrazów w regionach; • opisać zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców krainy geograficznej; • opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu oraz wskazać je na mapie. 	geograficznych; <ul style="list-style-type: none"> • wykazać specyfikę regionu na podstawie map, zdjęć, filmów geograficznych; • opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski oraz wskazać je na mapie.
14. Krajobraz miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • wymienić cechy miast przemysłowych; • podać nazwy głównych miast Wyżyny Śląskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • podać nazwy kilku miast wchodzących w skład konurbacji Górnego Śląska i wskazać je na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • wskazać główne surowce mineralne wydobywane w rejonie Górnego Śląska; • nazwać cechy środowiska miast przemysłowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • omówić przyczyny rozwoju konurbacji Górnego Śląska; • wskazać przyczyny i skutki koncentracji przemysłu na Górnym Śląsku. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • ocenić jakość działań człowieka i ich wpływ na środowisko w rejonie Górnego Śląska.
16. Wyżyna Lubelska – zagłębienie rolnicze	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • określić położenie Wyżyny Lubelskiej; • wymienić produkty rolne charakterystyczne dla regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • wskazać cechy charakterystyczne krajobrazu Wyżyny Lubelskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • omówić znaczenie warunków naturalnych dla rozwoju rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • omówić znaczenie gospodarcze Wyżyny Lubelskiej - rolnicze, przemysłowe i społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • porównać region Wyżyny Lubelskiej z innymi regionami rolniczymi w Polsce.
15. Warszawa – krajobraz wielkiego miasta	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • określić położenie Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • wymienić cechy zabudowy wielkiego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • wskazać czynniki rozwoju stolicy • określić różnorodność funkcji Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • porównać krajobraz Warszawy i innych miast Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • jak w tematach 9–13; • porównać krajobraz Warszawy i innych stolic europejskich.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
17. Krajobraz najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać cechy krajobrazu najbliższej okolicy; • wymienić elementy zagospodarowania antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i określić położenie elementów krajobrazu najbliższej okolicy; • wskazać przykłady elementów najbliższej okolicy i rodzimych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić krajobraz najbliższej okolicy pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki; • wskazać w terenie obiekty antropogeniczne i naturalne; • wskazać obiekty istotne z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady pozytywnej i negatywnej ingerencji człowieka w środowisko najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić propozycje zmian mających na celu poprawę zagospodarowania najbliższej okolicy z uwzględnieniem dbałości o stan środowiska, ład i estetykę krajobrazu.
18. Podsumowania działu					
Dział 3. Krajobrazy świata					
19. Strefowość i piętrowość krajobrazów na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy stref klimatycznych opisać położenie poszczególnych stref na Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić układ przestrzenny poszczególnych stref klimatyczno-krajobrazowych na świecie; • przyporządkować ilustrację każdej ze stref do jej położenia na mapie świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać analogię pomiędzy zróżnicowaniem klimatycznym w układzie strefowym, (w zależności od szerokości geograficznej) i piętrowym (w zależności od wysokości bezwzględnej). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić związek pomiędzy występowaniem stref oświetlenia Ziemi a zróżnicowaniem krajobrazowym świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać i wyjaśnić związek pomiędzy warunkami klimatycznymi a cechami poszczególnych krajobrazów.
20. Wilgotny las równikowy	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania wilgotnych lasów równikowych; • odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimacie równikowym wybitnie wilgotnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg klimatu równikowego wybitnie wilgotnego; • podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w tym klimacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wyjątkowość ekosystemów wilgotnego lasu równikowego; • podać przykłady przystosowań organizmów do życia w lesie równikowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić związek pomiędzy warunkami klimatyczno-krajobrazowymi a sposobami życia i zarobkowania ludzi w lesie równikowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem klimatu równikowego wybitnie wilgotnego a zasięgiem lasów deszczowych.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
21. Krajobraz lasu strefy umiarkowanej	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania lasów strefy umiarkowanej; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimatach umiarkowanych. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg strefy klimatów umiarkowanych; podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w tym klimacie. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać warunki klimatyczne, krajobrazowe i siedliskowe lasu równikowego i lasu strefy umiarkowanej; rozpoznać, nazwać i porównać piętra lasu równikowego i lasu strefy umiarkowanej. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka w wilgotnych lasach równikowych i lasach strefy umiarkowanej. 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikować współzależności między składnikami poznawanych krajobrazów.
22. Sawanny i stepy	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania sawann i stepów; odczytać z klimatogramów wartości temperatur powietrza i opadów na sawannach i stepach. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg klimatu podrównikowego i umiarkowanego ciepłego kontynentalnego; podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w każdym z tych klimatów. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny występowania krajobrazów sawann i stepów na świecie; rozpoznać krajobrazy sawanny i stepu na fotografiach. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na sawannach i stepach. 	<ul style="list-style-type: none"> prezentować niektóre przykłady budownictwa, sposobów gospodarowania, głównych zajęć mieszkańców sawann i stepów.
23. Pustynie gorące i lodowe	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania gorących i lodowych pustyń; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimatach zwrotnikowym suchym i polarnym. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg klimatów zwrotnikowego suchego i polarnego; podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w każdym z tych klimatów. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów porównać warunki klimatyczne i krajobrazowe pustyń suchych i gorących; rozpoznać i omówić przykładowe gatunki zwierząt i roślin występujących na pustyniach gorących i lodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na pustyniach lodowych i gorących. 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikować współzależności między składnikami poznawanych krajobrazów; ocenić możliwości poprawy warunków życia ludności.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
24. Krajobraz śródziemnomorski	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania krajobrazu śródziemnomorskiego; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy klimatu śródziemnomorskiego; wymienić typowe gatunki roślin i zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla krajobrazu śródziemnomorskiego; omówić związek pomiędzy warunkami klimatycznymi a rozwojem rolnictwa i turystyki strefy śródziemnomorskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać krajobraz śródziemnomorski z innymi poznanymi krajobrazami, wyjaśnić różnice; rozpoznać krajobraz śródziemnomorski na podstawie opisów, filmów i ilustracji. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem strefy śródziemnomorskiej, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazu.
25. Tajga	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania tajgi; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać wykres temperatury i opadów Kuopio i Warszawy, wyjaśnić różnice; wymienić typowe dla tajgi gatunki roślin i zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ wieloletniej zmarzliny na budownictwo; rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt tajgi. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać gospodarkę leśną w lasach borealnych Kanady i Rosji; rozpoznać krajobraz tajgi na podstawie opisów, filmów i ilustracji. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem tajgi, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazu.
26. Tundra	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podstawowe różnice między tajgą a tundrą; zlokalizować na mapie świata obszary występowania tundry; odczytać dane z klimatogramu. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresów i map klimatycznych cechy klimatu tundry; podaje przykłady gatunków roślin i zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić związek między warunkami klimatycznymi a rozwojem flory i fauny tundry; omówić warunki życia ludzi w tundrze oraz ich główne zajęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobraz tundry na podstawie opisów, filmów i ilustracji; ocenić możliwości poprawy warunków życia ludności zamieszkującej tundrę. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem tundry, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazu.
27. Krajobraz wysokogórski Himalajów	<ul style="list-style-type: none"> odszukać na mapie fizycznej Azji Himalaje, Wyżynę Tybetańską oraz rzeki: Indus, Brahmaputra i Ganges; wskazać, jak zmienia się klimat i krajobraz wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, skąd bierze się piętrowość klimatyczno-roślinna w Himalajach; podać przykłady gatunków roślin występujących w różnych piętrach klimatycznych Himalajów. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt żyjące w Himalajach; podać przykłady działalności człowieka w Himalajach. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobraz wysokogórski Himalajów na podstawie opisów, filmów i ilustracji; ocenić warunki do życia i działalności gospodarczej człowieka w Himalajach. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na wybranych przykładach zależności pomiędzy wysokością nad poziomem morza a klimatem i roślinnością.
28. Podsumowanie działu					